

deri paa samme Maade, som man veed, at private Mænd etablere Kurfus for Handelsmand. Jeg erkjender Betydningen af, at enhver som helst Mand i en hvilken som helst Forretning, lille eller stor, har et saadant Kendskab til Bogføring, at han altid har en klar og tydelig Oversigt over sin Status og sin Forretning; men jeg ser ikke, hvorfor Staten just skal hjælpe derpaa for de her nævnte Landmænds Skyld, af hvilke Størstedelen tilbørlig ere velstaaende, fremfor at hjælpe paa Haandværksfolk, Kjøbmand og Andre, der have Brug derfor. Jeg vil gjerne tro, at den Botaniker paa Landbohøjskolen, som det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) omtalte, har gjort sig meget fortjent, men jeg tror ogsaa, at der er mange andre Gartnere og Botanikere, der have det, og jeg skal endnu tro, at Botanisk Have kunde gjøre nogen Nytte ogsaa i den Henseende. Man vilde jo have havt den ud til Landbohøjskolen, for at den ikke skulde være saa langt borte fra denne. Hvorfor har man villet sætte den i Forbindelse dermed, naar det dog var umuligt for Landbohøjskolens Elever at drage nogen Nytte af den? Jeg nævnte derhos Haveselskabet. Man kunde jo stille visse Betingelser med Hensyn til Tilskudet til dette Selskab, som kunde blive opfyldte i denne Retning? Men det skal jeg ikke opholde mig videre ved. Der er i Øvrigt allerede nu Undervisning derude i de forskjellige berørte Havesforhold. Hvad Statslæreren angaar, saa glæder det mig, at det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) mente, at han havde Tid og var villig i saa Henseende. Han troede imidlertid ikke, at de kunde naae til ham; nu vel, kunne de Mange ikke naae til den Ene, kan den Ene naae til de Mange, og vi kunne jo saa flytte Forelesningerne fra Bygningen paa Frue Plads ud til Landbohøjskolen. Universitetet er jo ikke blot en Bygning, man kan jo vel tænke sig Foredrag holdte her eller der, naar man blot havde de vedkommende Lærere, der vilde paatage sig det, og som kunde undervise i de forskjellige Fag; saa havde vi en Forbindelse mellem Landbohøjskolen og Universitetet. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds har gode Fremtidsstanter, og jeg tror ikke, at han vil komme til at saane Hærens Understøttelse, naar vi kunne komme til en Reform, der skulde frembringe en større Forbindelse mellem og større Nytte af de gode Kræfter, som vi have ved de forskjellige store Undervisningsanstalter her i Kjøbenhavn. Jeg nærer som sagt ingen Tvivl om en saadan Omordnings Nytte, navnlig naar det ærede Medlem siger det. Jeg tror, at han godt kan skænke denne Sag sin videre Opmærksomhed, og, hvis han vil fastholde den, ikke alene i Theorien, tror jeg ikke, at han vil komme til at saane Hærens Understøttelse i denne Retning. Jeg spjønner saaledes ikke, at det er saa rent galt paa Færde med, hvad den ærede

Minister mente, at jeg skulde have sagt; i alt Fald kan jeg ikke faae det til at rime saa ganske udmærket med, hvad den ærede Minister anførte derimod. Jeg skal imidlertid sige til, hvad jeg søiede til før, at, saaremt man idag følger Hæretallet, tror jeg meget godt, at man kan gaa ind paa den Hensigt, som det ærede Medlem for Maribo (Frederiksen) gjorde, nemlig at tage Sagen paany til Overveielse og Forhandling. Skulde der da være et eller andet Punkt, hvor man kom til Overbevisning om, at det vilde være rigtigt at imødekomme Osferne, kunde det jo udfilles fra det Øvrige og faae den Begrændsning, som det ærede Medlem for Aarhus (Ingerslev), som det forekom mig, meget rigtig antydede. Angaaende Husflidselskabet er der talt meget. Jeg skal sige, at jeg ikke tror, at det er rigtigt, at vi strax begynde med at understøtte et Selskab af den Art, forinden vi se, om det lever. Det kan give Anledning til, at Noget, der slet ikke har Rod i Samfundet, kan staa frem, og saa skal der piblikkelig Hjælp til fra Statens Side. Net, lad os se, om Selskabet har noget egentligt Liv i sig og kan med egen Hjælp skabe sig Tilslutning hos Befolkningen, og om den Retning, hvori det gaar, er heldig — er alt dette Tilføjet, antager jeg, at denne Forening lige saa vel som adskillige andre, som virke til Gavn her i Landet, kunne opnaa en Understøttelse af Statskassen. Jeg skal ikke komme ind paa en Betragtning af, i hvilken Retning Husflidselskabet gaar, men jeg siger, lad os blot pointere dette, at det er for tidligt for dette Selskab at opnaa Understøttelse, da det endnu, saa vidt jeg veed, kun har udstedt Cirkulærer, og det er ikke saa faellig en Sag. Naar man ikke vilde lave Snurrepiberier, men almindelige praktiske Sager, saadanne Ting, som henhøre til de almindelige Haandgjerninger, som f. Ex. Træsko, Grebe, Skoole og andre af den Slags Redskaber, og man saa vilde føre den Slags Ting her til Kjøbenhavn til Centralkontoret, skulde det glæde mig, om man kunde finde en rivende Afsetning paa disse Ting her i Kjøbenhavn. Men skulde det ikke lykkes med dette Centralkontor, at man maatte sende disse Varer tilbage til Provindserne, forekommer det mig, at det havde været nok saa godt, om man behølv sine Varer hjemme i Provindserne, saa vilde man i alt Fald undgaa Forsendelsesomkostningerne. Kunde imidlertid disse Sagers Overprælse til Kjøbenhavn give Anledning til, at der kom noget mere Lighed i nogle Sædvaner her i Hovedstaden med dem, som gjælte for den øvrige Befolkning, saa kan det jo ikke negtes, at der vilde være vundet saa Meget, at vi gjerne kunde understøtte dette Selskab ret rigeligt. Men det forekommer mig, at vi dog først maatte se, hvor vidt denne Forretning kunde drive det ved sin egen Hjælp, saa at vi ikke maatte komme til at fremelske noget helt Kunstlet. — Det gjør mig ondt at høre,